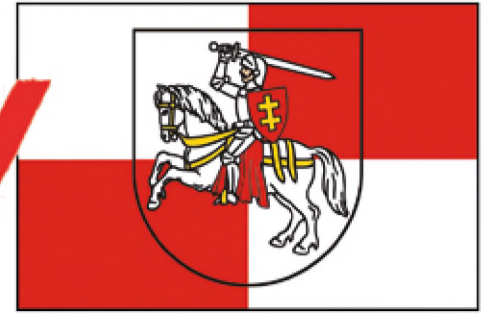

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- W pożarach na wsiach zginęło dwukrotnie więcej ludzi niż w miastach **str. 2**
- 13 października nie będzie można głosować, gdzie się chce **str. 3**

Rota

- 10 września wyprawki dla polskich pierwszoklasistów dotarły na Litwę **str. 1**
- 100-lecie wilnianki Janiny Gieczewskiej **str. 1**

- Drugie życie dworku w Mazuryszkach **str. 1**

PRENUMERATA 2024

**Do 19 września
trwa prenumerata
na październik
2024 roku.**

**Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Dożynki w Ławaryszkach – czas radości, wspólnej zabawy i podziękowań

Niczym ziarna złączone w kłos

FOT. WIKTOR JUSIEL

„Dożynki Wileńszczyzny” – pod takim hasłem w niedzielę 8 września Związek Polaków na Litwie zaprosił na imprezę dożynkową w Ławaryszkach.

Jak przystało na polską, wileńską tradycję święto plonów rozpoczęło się od Mszy św. dziękczynnej w kościele pw. Św. Jana Chrzciciela w Ławaryszkach,

podczas której wierni dziękowali Bogu za tegoroczne plony.

Podczas nabożeństwa modlono się m.in. w intencji rolników, aby Bóg błogosławił ich pracy i

pozwolił im radować się pięknymi plonami oraz w intencji Związku Polaków na Litwie.

W procesji dziękczynnej (Dokończenie na str. 5)

XIII Dziękczynny Odpust Parafialny w Podbrzeziu Święto gminy i parafii

W parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Podbrzeziu w niedzielę, 8 września, odbył się XIII Dziękczynny Odpust Parafialny pt. „Królowo Pokoju, Módl się za nami!”. Jak i w poprzednich latach było to święto całej parafii i gminy. (Dokończenie na str. 6)

W kościele Ducha Świętego w Wilnie zainaugurowano Europejskie Dni Dziedzictwa

W kościele Ducha Świętego w Wilnie odbyła się inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa. (Dokończenie na str. 3)

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

Tylko jeden dzień: 90 procent zniżki na wszystkie bilety kolejowe

22 września to Międzynarodowy Dzień bez Samochodu, podczas którego mieszkańcy proszeni są o rezygnację z samochodu i podróżowanie rowerem, spacer lub skorzystanie z komunikacji miejskiej.

Przedsiębiorstwo transportu pasażerskiego LTG Link, zaprasza w tym dniu do podróży pociągiem oferując 90 procent zniżki na wszystkie bilety na lokalnych trasach kolejowych.

Bilety z rabatem można ku-

pić przez internet od 9 września. LTG Link oferuje do wyboru ponad 170 codziennych rejsów do ponad 100 miejsc docelowych.

W tym roku LTG Link już po raz drugi oferuje bilety z tak dużą zniżką. Bilety po korzystnej cenie można było kupić 30 maja, w Dniu Maszynisty. Z okazji skorzystało 27 tysięcy pasażerów – o 15 tysięcy więcej niż w zwykły czwartek.

90 procentowa zniżka obowiązuje przy zakupie biletów wyłącznie online na stronie <https://ltglink.lt/> lub w aplikacji mobilnej. Bilety ze zniżką nie podlegają zwrotowi.

Na podst. LTG link

Sejm zezwolił na produkcję alkoholu w gospodarstwach agroturystycznych

Sejm zatwierdził nowelizację ustawy o kontroli alkoholu, która umożliwi rolnikom produkcję tradycyjnych napojów alkoholowych w gospodarstwach agroturystycznych na własne potrzeby lub do degustacji na miejscu.

Ustawa wejdzie w życie 1 listopada 2024 r.

Jak określono w ustawie, tradycyjny napój alkoholowy produkowany przez rolnika – to napój o zawartości alkoholu etylowego do 65 proc., uznany za produkt tradycyjny.

Ponadto ustalono, że na Litwie dopuszcza się produkcję naturalnie fermentowanych napojów alkoholowych o zawartości alkoholu etylowego do 18 proc., a piwa

– do 9,5 proc., nie na sprzedaż, lecz wyłącznie na potrzeby osobiste lub rodzinne.

Takich napojów nie będzie można sprzedawać, lecz można będzie jedynie spożywać wyłącznie w gospodarstwach turystycznych, na potrzeby osobiste lub rodzinne oraz do degustacji na miejscu. W ciągu roku kalen-

darzowego można będzie wyprodukować nie więcej niż 100 litrów tradycyjnych napojów alkoholowych.

Napoje produkowane przez rolników będą musiały być butelkowane w opakowaniach o pojemności nie mniejszej niż 0,2 l i nie większej niż 1 l. Te napoje alkoholowe będą musiały być oznakowane wyraźnie widocznymi etykietkami, na których wskazano numer, imię i nazwisko rolnika, który wyprodukował napój, datę i godzinę produkcji, skład i zawartość alkoholu etylowego.

Na Litwie jest 300 certyfikowanych producentów produktów tradycyjnych, z których około 70 to rolnicy.

Fot. Iwona Klimaszewska

Do Kłajpedy zawitał krążownik raketowy USS Normandy

6 września w porcie w Kłajpedzie zacumował amerykański krążownik raketowy USS Normandy (CG-60). Okręt zawitał do litewskiego portu w celu wsparcia logistycznego.

Realizuje on zadania zleczone przez Marynarkę Wojenną Stanów Zjednoczonych na Morzu Bałtyckim – poinformowało Wojsko Litewskie.

Amerykański okręt wojenny posiada aż 122 pionowe stanowi-

ska raketowe, długość okrętu wynosi 173 metry. System pionowego startu jest uniwersalny i może wystrzelić wiele rodzajów rakiet. Do najpotężniejszych należą rakiety manewrujące Tomahawk, które mogą przenosić zarówno głowice konwencjonalne, jak i nuklearne na odległość do 2500 km. Inne rakiety to rakiety przeciwlotnicze SM2 o różnych modyfikacjach, w zależności od modelu, zdolne do niszczenia celów powietrznych na

średnim i długim dystansie do 180 km. Również rakiety SM3, które mogą dogonić i zniszczyć rakietę balistyczne lecące na niskich orbitach kosmicznych.

Na amerykańskim krążowniku znajdują się także dwa helikoptery MH-60 Sea Hawk. Daje to okrętowi jeszcze lepsze możliwości w zwalczaniu okrętów podwodnych lub podczas operacji nadwodnych, takich jak np. walka z piractwem.

Krążownik raketowy klasy „Ticonderoga” odwiedza Litwę nie po raz pierwszy. USS Normandy zawitał do Kłajpedy w latach 2007 i 2012. Ostatni raz okręt ten wziął udział w międzynarodowych ćwiczeniach „BALTOPS”, które odbyły się na wodach terytorialnych Litwy.

Na podst. kariuomene.lt

W Wilnie zanieczyszczenie powietrza nadal jest zbyt wysokie

Agencja Ochrony Środowiska informuje, że na Litwie zanieczyszczenie powietrza pozostaje nadal wysokie.

Zawartość cząstek stałych KD10 w powietrzu przekroczyła 1-2 razy wartość dopuszczalną we wszystkich miastach kraju, w których Agencja Ochrony Środowiska prowadzi monitoring jakości powietrza. Najwyższe stężenie odnotowano w dzielnicy Żyrmuny w Wilnie oraz w Noreikiškiai w Kownie.

We wtorek, 10 września, rano wysokie stężenie KD10 zarejestrowano w dzielnicy Żyrmuny w Wilnie, w dzielnicach Dainava i Noreikiškiai w Kownie oraz Szawlach. Na zachodzie kraju padał deszcz, dlatego poziom zanieczyszczenia powietrza tam spadł.

Nadal utrzymuje się większa zawartość drobnych cząstek stałych KD2,5 w powietrzu (9 września w miastach od 30 do 50 µg/m³).

Samorządom zaleca się sprzątanie ulic wyłącznie metodą moką, nadzorowanie, czy wykonawcy robót budowlanych i remontowych dróg spełniają wymogi ochrony środowiska i nie zwiększają zapylenia.

Specjaliści służby zdrowia apelują, aby mieszkańcy nie podejmowali aktywności fizycznej na świeżym powietrzu. Jeśli przebywanie na zewnątrz jest konieczne rekomenduje się noszenie maseczek ochronnych. Zaleca się także zamykanie okien, czyszczenie powierzchni i monitorowanie stanu zdrowia.

Jak wcześniej informowała Agencja Ochrony Środowiska, powietrze jest zanieczyszczone nie tylko na skutek zanieczyszczeń lokalnych, ale także na skutek zanieczyszczeń z południowego wschodu. Według dostępnych danych na Białorusi płoną lasy i torfowiska, dlatego w niektórych częściach Litwy można wyczuć zapach spalenizny.

Na podst. ELTA

W pożarach na wsiach zginęło dwukrotnie więcej ludzi niż w miastach

Na Litwie w ciągu ośmiu miesięcy tego roku wybuchły 5294 pożary, zginęło w nich 56 osób, w tym 2 dzieci, a 123 mieszkańców zostało rannych – poinformował Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa (PAGD).

W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku, kiedy doszło do 5875 pożarów, zginęło w nich 62 mieszkańców, w tym roku

było mniej pożarów (o 9,9 proc.) i mniej osób zginęło z tego powodu (o 9,7 proc.).

Na 100 tys. mieszkańców kraju w tym roku przypadało średnio 189 pożarów i 2 osoby, które w nich zginęły.

W tym roku strażacy uratowali z pożarów 101 mieszkańców, w tym 5 dzieci, 352 budynki, 59 pojazdów i 224 zwierzęta – podaje PAGD.

W miastach w ogniu zginęło 19 osób (34 proc. ofiar śmiertelnych), a w miasteczkach i na wsiach – 37 osób (66 proc. ofiar śmiertelnych).

Na podst. pagd.lrv.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:

ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno

tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Na przejściu granicznym w Miednikach zaprezentowano dwa nowe mobilne skanery do kontroli ładunku

Na przejściu granicznym w Miednikach zaprezentowano dwa nowe specjalistyczne pojazdy „Rapiscan Eagle M60”, służące do rentgenowskiej kontroli ładunku. Wyprodukowane w Wielkiej Brytanii urządzenia będą wykorzystywane na drogowych posterunkach celnych w Miednikach i Kibartach i znacznie skrócą procedury kontrolne – można to zrobić w 10 minut – poinformowała Litewska Służba Celna.

Służba Celna podkreśla, że kupując zachodnią produkcję stopniowo wymienia stare urządzenia i rezygnuje ze sprzętu chińskiego.

Zakupione przez Urząd Celnym dwa mobilne rentgeny mogą służyć jako zabezpieczenie np. w przypadku awarii urządzeń

kontrolnych na przejściach granicznych, a także w przypadku, gdy stare rentgeny wymieniane są na nowe. W razie potrzeby mobilne systemy do rentgenowskiej kontroli ładunku można wykorzystać nie tylko na granicy, ale także na terenie kraju, np. do kontroli ładunku na dro-

dze czy przy granicy z Polską.

Cena każdego systemu mobilnego wynosi 3,19 mln euro. Jeden z nich został pozyskany ze środków budżetu państwa, drugi z programu zakupu sprzętu do kontroli celnej finansowanego przez Komisję Europejską.

Na podst. Irmuitine.lt

13 października nie będzie można głosować, gdzie się chce

Główna Komisja Wyborcza (VRK) przypomina, że w wyborach sejmowych, które odbędą się 13 października tego roku, należy głosować w swoich okręgach wyborczych.

Podczas ostatnich wyborów karty do głosowania były takie same na całej Litwie, więc głosować można było w dowolnym lokalu wyborczym w kraju.

„Jednak podczas wyborów sejmowych 13 października wyborcy, którzy zamierzają głosować w niedzielę wyborczą, zapraszani są do dzielnic wyborczych na terenie swojego okręgu wy-

borczego. Ponieważ połowa posłów na Sejm zostanie wybrana w okręgach jednomandatowych, a karty do głosowania w każdym z 71 okręgów jednomandatowych będą inne” – informuje w komunikacie VRK.

W przypadku, jeśli wyborca do 5 października zmieni miejsce zamieszkania i zgłosi tę zmianę w Centrum Rejestrów, powinien zwrócić się do okręgu lub dzielnicy wyborczej według nowego miejsca zamieszkania i złożyć wniosek o wpisanie go na listę wyborców tego okręgu poprzez wypełnienie formularza F5. Ta sama

czynność dotyczy także wyborców, których dokumenty tożsamości utracili ważność ponad rok przed wyborami do Sejmu.

Jeżeli wyborca nie zgłosi się do komisji wyborczej, w niedzielę wyborczą będzie mógł głosować według dotychczasowego miejsca zamieszkania w granicach przypisanego mu jednomandatowego okręgu wyborczego. Kodeks wyborczy stanowi, że po zatwierdzeniu ostatecznych list wyborców nie można ich zmieniać, zatem po 5 października wnioski wyborców nie będą już uwzględniane.

Na Lipówce powstanie park rzeźb kinetycznych

Muzeum Energetyki i Techniki oraz samorząd miasta Wilna zapraszają artystów i twórców sztuki interdyscyplinarnej do tworzenia instalacji kinetycznych, które od 1 grudnia będzie można oglądać na terenie zbiornika wodnego znajdującego się na Lipówce.

Pomysły na instalacje zostaną wybrane na podstawie takich kryteriów jak wykonanie wizualne, oryginalność, innowacyjność, celność wyceny.

100 procent kosztów realizacji wybranych pomysłów finansuje Muzeum Energetyki i Techniki. Wartość szacunkowa projektu może sięgać 5 tysięcy euro.

Instalacje muszą spełnić określone wymagania techniczne: być dostosowane do warunków ze-

wnętrznych, mieć charakter wizualny, być interaktywne, muszą być sprawne technicznie i bezpieczne dla widzów.

Zbiornik wody na Lipówce został udostępniony do zwiedzania latem 2022 roku, do tej pory odbywały się tam wycieczki organizowane przez przewodników Muzeum Energetyki i Techniki. W okresie świątecznym działa tam bożonarodzeniowe miasteczko.

Fot. Zbiornik Wody na Lipówce

W kościele Ducha Świętego w Wilnie zainaugurowano Europejskie Dni Dziedzictwa

(Dokończenie ze str. 1)

„Cieszę się, że już kolejny rok z rzędu uroczystość ta odbywa się pod sklepieniem kościołów archidiecezji wileńskiej. Impreza ta odbywała się już w kościołach Świętej Trójcy, św. Jerzego. W tym roku odbywa się tutaj, w kościele Ducha Świętego. Cieszę się, że w ten sposób przybliżane jest sakralne dziedzictwo Wilna, które bezpośrednio związane jest z poznawaniem naszej historii i doświadczaniem piękna sztuki” – powiedział podczas uroczysto-

ści metropolita wileński arcybiskup Gintaras Grušas.

Jak podkreśla Departament Dziedzictwa Kulturowego, kościół Ducha Świętego został nieprzypadkowo wybrany na inaugurację. Jest to wyjątkowa świątynia, która nosi ślady wielu epok.

Podczas uroczystości można było zapoznać się i obejrzeć ten późnobarokowy kościół, posłuchać opowieści o jego cennych dziełach sztuki. Można było zobaczyć fresk z XVIII w., zdobiący empore na pierwszym piętrze, rozejrzeć się po południowej za-

krystii, której wnętrze jest cennym elementem obiektu.

Dr Girėnas Povilionis opowiedział o zabytkowych organach kościoła Ducha Świętego, które obecnie są odnawiane w Centrum Dziedzictwa Organowego. To jedne z największych barokowych organów na Litwie, zbudowane w 1776 roku przez Adama Gotliba Caspariniego, organisty z Królewca. Organy te mają wrócić do kościoła już w następnym roku.

Uroczystość uświetnił chór „Bel Canto” (kierownik Milda Švelnienė).

Klinika Žalgirio funkcjonuje teraz jako filia

Od 3 września Klinika Žalgirio funkcjonuje jako filia Klinik Santaros Szpitala Uniwersyteckiego w Wilnie. Obsługa pacjentów będzie prowadzona tak jak dotychczas – w tym samym miejscu, przy ul. Žalgirio, 115, 117 – informują w komunikacie Kliniki Santaros.

Dentyści, periodontolodzy, endodonci, ortododenci, stomatolodzy zajmujący się leczeniem ortopedycznym, higieniści, stomatolodzy dziecięcy, chirurdzy jamy ustnej świadczyć będą pełen zakres usług. Świadczone będą ambulatoryjne i stacjonarne usługi z zakresu chirurgii twarzy i szczęki oraz leczenie dzieci i dorosłych niepełnosprawnych w znieczuleniu ogólnym.

W tym roku Klinika Žalgirio obchodzi swoje 30. urodziny.

„Klinika Žalgirio była, jest i będzie centrum stomatologii, chirurgii szczękowo-twarzowej, ponieważ jak na całym świecie te dwie dzie-

dziny – stomatologiczna i medyczna – są nierozłączne. Po połączeniu Klinika Žalgirio pozostaje na swoim miejscu. Usługi siedmiu oddziałów stomatologicznych i dwóch oddziałów medycznych będą w dalszym ciągu świadczone w pełnym zakresie” – mówi Dalius Matkevičius, kierownik Kliniki Žalgirio.

Fot. VUL Santaros klinikos

Narodowe Czytanie w Bibliotece Publicznej w Solecznikach

Za nami kolejny, 13. finał akcji „Narodowe Czytanie”, odbywającej się pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 9 września br. w Bibliotece Publicznej w Solecznikach odbyło się uroczyste czytanie utworu „Kordian” Juliusza Słowackiego.

Inicjatywa, mająca na celu popularyzację klasycznej literatury, zachęca do sięgania po nią nie tylko w okresie szkolnym, ale także w dorosłym życiu. Tym razem z tej okazji skorzystali bibliotekarze, uczniowie, przedstawiciele władzy.

– Literatura to duży dar, upamiętniający historię, kształtujący postawy, zachowujący uczucia. „Kordian”, jako dzieło wybitne, nosi charakter symboliczny. Mówi nam o tym, że każdy naród ma uniwersalne dążenie do wolności. Z kolei człowiek ma szlachetne założenie – chęć przyczynienia się do dobra ogółu. Właśnie te prawdy są odzwierciedlone w tym słynnym dziele Juliusza Słowackiego. Korzystając z okazji, kieruję serdeczne podziękowania do wszystkich bibliotekarzy za uświetnianie życia społecznego swoich gmin. Dziękuję za dzisiejsze spotkanie i życzę, aby praca przynosiła satysfakcję, bo biblioteka daje wiele pozytywnych zmian na co dzień dla wielu ludzi – zagajając spotkanie powiedział wicemercer rejonu Waldemar Śliżewski.

Następnie uczestnicy spotkania zaprezentowali fragmenty „Kordiana”. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa wydań „Kordiana”. Jednocześnie tegoroczną edycję Narodowego Czytania uzupełniała prezentacja multimedialna przygotowana przez Krystynę Sławińską i Janę Bernatowicz.

Na zakończenie spotkania dyrektorka biblioteki Olga Mażejko podziękowała zebranych za udział i wręczyła gościom tomiki „Kordiana”.

Salcininkai.lt

NOWINY znad Solczy

W dniach 19-25 sierpnia, Stowarzyszenie Odra-Niemen, wspólnie z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, zorganizowało półkolonie edukacyjne „Wakacje z historią” dla 40 młodych uczestników w wieku 7-15 lat.

Projekt, dofinansowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego, umożliwił dzieciom aktywne spędzenie czasu wolnego poprzez udział w codziennych, 8-godzinnych zajęciach. Półkolonie miały na celu nie tylko integrację uczestników, ale także kształtowanie ich tożsamości narodowej oraz poszerzenie wiedzy na temat najważniejszych wydarzeń i rocznic z historii Polski i Litwy.

Półkolonie „Wakacje z historią” były prawdziwą uczą dla miłośników historii. Dzięki różnorodnym formom edukacji, takim jak wykłady, inscenizacje, filmy, wycieczki, warsztaty plastyczne, gry planszowe i zajęcia taneczne, każdy uczestnik mógł znaleźć coś dla siebie. Zwiedzanie zabytkowych miejsc, takich jak Jaszuny, Wilno i Troki, uczyniło naukę historii niezapomnianą przygodą. Uczczenie 35. rocznicy Szlaku Bałtyckiego oraz nauka

tańców narodowych, takich jak polonez, krakowiak i trojak, pozwoliły uczestnikom lepiej zrozumieć znaczenie wspólnej historii Litwy i Polski.

Aby urozmaicić program półkolonii, stworzono oryginalne gry planszowe: „Historyczna 40-tka” oraz „Jeden z 40-stu”. Dzięki nim, uczestnicy w sposób interaktywny utrwalali zdobytą wiedzę historyczną. Ponadto, zorganizowana gra miejska po Solecznikach była nie tylko świetną zabawą, ale także okazją do odkrywania historii swojego miasta. Młodzież odwiedziła najważniejsze zabytki i szukała ukrytych artefaktów, co dodatkowo podsycało ich ciekawość.

Półkolonie były nie tylko okazją do zdobywania wiedzy historycznej, ale także do rozwoju osobistego. Uczestnicy mieli możliwość odkrywać swoje tożsamości, poznając historię własnych

Półkolonie edukacyjne „Wakacje z historią”

Odkrywanie przeszłości

rodzin oraz losy swoich przodków opisane w publikacji „Z kufierka prababci”. Zajęcia twórcze, podczas których młodzi ludzie malowali, opisywali i opowiadali własne historie, rozwijały ich wyobraźnię i umiejętności komunikacyjne. Wizyta w Państwowe Centrum Dydaktyczne była kolejnym krokiem w kierunku lepszego poznania swojego kraju i rozwijania poczucia przynależności.

Podczas półkolonii uczestnicy mieli okazję odwiedzić Muzeum Policji, gdzie zapoznali się z bogatą historią litewskiej służby mundurowej. Zobaczyli różnorodne eksponaty, takie jak broń, wyposażenie czy motocykl, który prowadził kolumnę papieża Jana Pawła II. Następnie, jako mieszkańcy regionu przygranicznego, odwiedzili Muzeum Celne, gdzie poznali historię służby celnej na Litwie od czasów Wielkiego Księstwa Litewskiego aż po czasy współczesne. Ekspozycja muzeum pozwoliła uczestnikom zrozumieć, jak zmieniła się rola celników na przestrzeni wieków.

Wizyta w Domu Kultury Polskiej w Wilnie była doskonałą okazją do poznania bogatej histo-

rii i kultury tego regionu. Uczestnicy, czytając tablice pamiątkowe, zgłębili wiedzę na temat ważnych postaci i wydarzeń związanych z Wilnem. Warsztaty czekoladowe były nie tylko przyjemną odskocznią, ale także lekcją historii, podczas której młodzież dowiedziała się o pochodzeniu czekolady i jej znaczeniu w różnych kulturach.

Program półkolonii był niezwykle zróżnicowany i ukierunkowany na wszechstronny rozwój uczestników. Aktywności fizyczne, takie jak zajęcia sportowe i wędrowki, wzmacniały zdrowie i kondycję. Podczas wędrowki Sapieżyńską Ścieżką Edukacyjną młodzież mogła poznać historię i znaczenie tego miejsca. Zajęcia integracyjne, językowe i artystyczne sprzyjały rozwojowi umiejętności społecznych, językowych i kreatywnych. Codzienne podsumowania pozwalały uczestnikom uporządkować zdobyte doświadczenia i wyrazić swoje emocje.

Niezapomnianym finałem półkolonii była akademii w Pałacu Balińskich w Jaszunach. W cie-

plej atmosferze uczestnicy otrzymali pamiątkowe certyfikaty. Na zakończenie, wszyscy zgromadzili się w kręgu, by odśpiewać pożegnalną pieśń i przekazać iskierkę przyjaźni. Ten symboliczny gest podkreślił więzi, które powstały między uczestnikami podczas tych niezapomnianych dni.

Jak mawiał George Santayana: „Ci, którzy nie pamiętają przeszłości, są skazani na jej powtórzenie”. Półkolonie „Wakacje z historią” pokazały, że historia nie jest tylko zbiorem suchych faktów, ale żywą lekcją, która kształtuje naszą tożsamość. Pamiętajmy o tym i przekazujmy tę wiedzę kolejnym pokoleniom.

Chcilibyśmy wyrazić głęboką wdzięczność Stowarzyszeniu Odra-Niemen za zaangażowanie w edukację dzieci i młodzieży. Dzięki Państwa wsparciu mogliśmy zorganizować półkolonie, które z pewnością na długo zapadną w pamięć uczestników.

Zadanie jest dofinansowane przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego w ramach konkursu „Wypoczynek w czasie wolnym od zajęć szkolnych”.

Beata Zarumna

Nocny turniej koszykówki w rejonie solecznickim

W Małych Solecznikach – w sali Centrum Rekreacji i Sportu im. Władysława Kozakiewicza – odbył się nocny turniej koszykówki.

Nocny turniej koszykówki powrócił po dwuletniej przerwie i cieszył się dużym zainteresowaniem. Chętnych było dużo więcej niż wynosi limit – 12.

W turnieju uczestniczyły ekipy z rejonów solecznickiego i wileńskiego. Po zaciętej i emocjonującej walce do finałowej czwórki dotarły drużyny: ASG United z Wilna, „Mariaus kariai” z Grzegorzewa, „Nowa Fala” z Solecznik i ekipa z Paszek.

Po zawziętej rywalizacji finałowej zwyciężył ASG United z Wilna, drugie miejsce zajęła drużyna „Mariaus kariai” z Grzegorzewa, a trzecie miejsce przypadło drużynie „Nowa Fala” z Solecznik.

Turniej sędziowali – sędzia Litewskiej Ligi Koszykówki Mantas Masalskis i sędzia Narodowej Ligi Koszykówki Vilnius Urniežius.

Centrum Rekreacji i Sportu im. Władysława Kozakiewicza dziękuje zawodnikom, sędziom i widzom i liczy na ponowne spotkanie za rok!

Na podst. salcininkai.lt

DOŻYŃKI

Soleczniki 2024

15 września

Godz. 11.00 - 20.00	Wystawa stoisk dożynkowych, kiermasz sztuki ludowej, rękodzieła i ekologicznych produktów regionalnych, warsztaty edukacyjne, wesołe miasteczko, przestrzeń młodzieżowa
Godz. 12.00	MSZA ŚWIĘTA
Godz. 13.15	UROCZYSTE OTWARCIE DOŻYNEK Poświęcenie chleba i wieńców dożynkowych Obrazek dożynkowy w wykonaniu zespołów rejonu solecznickiego Konkurs „Rolnik Roku”
Godz. 14.00	KONCERT Zespół Pieśni i Tańca „Solczanie” Orkiestra dęta i zespół taneczny Szkoły Sztuk Pięknych im. St. Moniuszki w Solecznikach
Godz. 14.50	Konkurs „Najładniejsza zagroda miejska, wiejska”
Godz. 15.00	Koncert piosenek z polskich filmów i seriali „KOCHAM POLSKIE KINO” Solści: Anna Lasota, Olga Szomańska, Jakub Milewski, Mateusz Ziółko Orkiestra Kameralna pod kierownictwem Marka Lipskiego prowadzący koncertu Łukasz Nowicki
Godz. 16.10	Konkurs „Najładniejsze stoisko i wieńiec dożynkowy”
Godz. 16.30	ALICJA MAJEWSKA I WŁODZIMIERZ KORCZ kwartet smyczkowy
Godz. 17.30	VAIDAS BAUMILA
Godz. 19.00	BRATHANKI
prowadzący dożynek	NOMEDA MARČĖNAITĖ MIROSLAW RIEDEL

Niczym ziarna złączone w kłos

(Dokończenie ze str. 1)

przed ołtarz zanośniono dary: świecę jako symbol Chrystusa, chleb upieczony z tegorocznych plonów, owoce, które są znakiem Bożego błogosławieństwa, kwiaty, symbolizujące czystość serca oraz miód – owoc pracy boskiego stworzenia i rąk ludzkich.

Następnie wszyscy przeniesli się na plac przy kościele, gdzie proboszcz parafii w Ławaryszkach ks. Bernardas Augaitis pobłogosławił dożynki oraz poświęcił chleb i stoiska.

Na licznie zebranych mieszkańców oraz gości czekał bogaty program artystyczny w wykonaniu zespołów Wileńszczyzny, pre-

Dożynki jako podziękowanie za tradycję pielęgnowania ziemi

„Czemu te dożynki służą? To oczywiście jest impreza dziękczynna, poprzedziła je Msza święta, gdzie również dziękowaliśmy m.in. za tegoroczne plony, ale też tutaj, na tej imprezie, po poświęceniu przez księdza stoisk będziemy dziękowali rolnikom, którzy naszą ziemię pielęgnują. Nie jest ona zbyt żyzna, ale rolnicy wkładają w to wiele serca, dzięki czemu uzyskali przepiękne plony i za to wszystko dziękujemy. Te dożynki nie są tylko dożynkami rolników-farmerów, ale chyba każdy z tu obecnych jest w jakimś

stopniu artystów, biesiadach, jak też w tych pięknych napisach na każdym stoisku. Używamy tradycyjnych nazw naszych wsi, miejscowości, żeby ta tradycja nie zaginęła, żeby ją przekazać przyszłym pokoleniom, naszym dzieciom i wnukom” – powiedział Tomaszewski.

Dożynki to święto wileńskiej tradycji dzielenia się

„Ta impreza dożynkowa była przygotowana przez ponad 50 osób – chciałbym serdecznie wszystkim im podziękować za ten wkład w tę imprezę, za przygotowanie przepięknych stoisk, za pyszne dania, bo ta impreza jest imprezą dziękczynną, ale też imprezą tradycji wileńskich dzielenia się – dzielimy się chlebem, swym trudem. Częstowanie jest tradycją wileńską, którą musimy zachować, by ta komercja nas nie „wycisnęła” – dodał.

Na zakończenie Waldemar Tomaszewski podziękował organizatorom, życzył „hucznej za-

jak najwięcej w tym roku tej łaski doświadczać. Rolnicy częstują, plony leżą w spichlerzach, ale dziś padają nowe ziarna w glebę, dlatego życzę każdemu rolnikowi, ogrodnikowi, sadownikowi, gospodarzowi, by ten plon przynosił owoc stukrotny, byście byli zdrowi, silni, byśmy i w przyszłym roku mogli się spotkać i podziękować Wam za te wszystkie dobra, którymi się dzielicie.”

„Dożynki to także nasza obfitość kultura, nasze piękne piosenki

szczególnie tym, którzy przyjechali dziś do nas. Mamy przepiękne stragany, dusza raduje się. Życzę Wam dobrego święta, dobrego zdrowia, nastroju, wszelkich łask Bożych, bo jakby nie było w jedności siła – łączmy się, bądźmy razem i wszystko będzie dobrze” – mówił podczas święta poseł na Sejm RL Czesław Olszewski.

Jesteśmy jedną rodziną

Prezes Polonii Świata Jarosław Narkiewicz pozdrowił

zentacja wiejskich zagród dożynkowych, których w tym roku było aż 16, możliwość skosztowania aromatycznej kaszy z kuchni polowej, kiermasz z lokalnymi produktami, trampoliny dla najmłodszych oraz inne atrakcje. Szczególną uwagą byli obdarzeni rolnicy, gospodynie i gospodarze zagród, którym serdecznie dziękowano za ich pracę i codzienny trud.

„Mam wielki zaszczyt w imieniu Związku Polaków na Litwie wszystkich serdecznie pozdrowić z okazji tego święta dożynkowego organizowanego przez koła ZPL. Mamy rozmach – 16 stoisk to jest sporo, w tym aż 8 z gminy ławaryskiej, ale są też stoiska z Kowalczuk, Szumska, Kieny, Bujwidz i Mickun, Rukojń, tak więc są to w istocie prawdziwe Dożynki Wileńszczyzny” – przywitał zebranych Waldemar Tomaszewski, prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego.

stopniu rolnikiem, bo macie swoje ogródki, sady, hodujecie owoce i warzywa, tak więc wszystkim Wam za to dziękujemy, że tę tradycję pielęgnowania naszej ziemi kontynuujecie” – mówił prezes ZPL.

Dożynki służą pielęgnowaniu nie tylko kultury, ale i języka ojczystego

„Dożynki to również impreza etnokultury – etnokultury naszego regionu, naszej Ojczyzny-Wileńszczyzny, gdzie zawsze jest bogaty program kulturalny. Dożynki pokazują nasze tradycje, naszą kulturę wileńską. Ta impreza organizowana przez ZPL, przez miejscowe koła służy także temu, by pielęgnować, oprócz kultury, nasz język ojczysty. My Polacy z Wileńszczyzny musimy mieć stricte swoje imprezy jak festyny kultury polskiej, czy dożynki, gdzie używamy swojego języka ojczystego nieskrępowanie w wy-

bawy, obfitych poczęstunków, rozmów Rodaków w swoim gronie i wszystkiego najlepszego, szczęść Boże dla Was i dla Waszych rodzin! Niech żyje nasza Ojczyzna – Wileńszczyzna!” – powiedział.

Bądźmy jak te ziarna złączone w kłos

Posłanka na Sejm RL Rita Tamašunienė pogratulowała tak pięknej imprezy oraz podziękowała organizatorom i tym, „którzy postanowili uczestniczyć w tych naszych wileńskich dożynkach, zaprezentować swoje najlepsze wyroby, swoje produkty, dzielić się tym, co mają najlepszego z Wami wszystkimi zgromadzonymi tu na tej imprezie” – mówiła parlamentarzystka.

Jak zauważyła dziś jest szczególnie dzień – Matki Bożej Siewnej. „Matka Boża zasiała w naszych sercach miłość, obdarza nas swoją łaską. Życzę Państwu

polskie, barwny taniec, uśmiech, gościnność, to wszystko to właśnie dożynki Związku Polaków na Litwie. Bądźmy jak te ziarna złączone w kłos, trzymajmy się razem, bądźmy silni jednością, bo nasze piękne tradycje muszą przetrwać przez wieki, przez kolejne pokolenia. Wszystkiego dobrego!” – dodała na zakończenie.

Bądźmy razem, a wszystko będzie dobrze

„Kochani moi Rodacy, szczególnie miejsce, szczególnie czas! Jestem pod ogromnym wrażeniem, bo to w mojej parafii, naszej parafii św. Jana Chrzciciela w Ławaryszkach mamy takie przepiękne święto. Dzisiaj wesoło brzmi muzyka, będą tańce, ale jak trafnie zauważył ksiądz podczas homilii, czasami potrzebna jest nam cisza, bo czasem cisza przemawia o wiele głośniejsz niż hałas. Kochani, dziękuję Wam bardzo mocno,

wszystkich zebranych w imieniu własnym oraz Rady Polonii Świata, która „łączy 20 mln Polaków rozsianych po całym świecie”. „Waszą zasługą jest to, że obecnie przedstawiciel Wileńszczyzny kieruje tą historyczną organizacją. Najważniejsze jest, że Polacy świata coraz lepiej nas poznają i podziwiają, a im więcej poznają, tym bardziej podziwiają za to, że mimo wielu perturbacji nadal zachowaliśmy nasz język, tworzymy, współdziałamy, szczerze pracujemy. Zawsze odpowiadam, że jesteśmy jednością silni, jesteśmy jedną rodziną” – mówił Narkiewicz.

Organizatorem święta dożynkowego był Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie oraz koła ZPL w Ławaryszkach, Mościskach, Kowalczukach, Szumsku, Grygajciach, Bujwidzach, Mickunach, Kieny i Rukojniach.

Fot. Wiktor Jusiel

Święto gminy i parafii

(Dokończenie ze str. 1)

Uroczystość rozpoczęła się od Mszy świętej w kościele pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Podbrzeziu. Nabożeństwo w jęz. polskim i litewskim sprawował proboszcz parafii ks. Jarosław Spiridowicz oraz bp. Dariusz Trijonis.

Po wspólnej modlitwie parafianie oraz goście zgromadzili się na placu przy domu parafialnym, gdzie rozpoczął się prawdziwy festyn. Pogoda sprzyjała organiza-

torom i ludzie z Podbrzezia oraz okolic tłumnie stawili się na to tradycyjne przedsięwzięcie. Na licznie zgromadzoną widownię czekał kiermasz, warsztaty edukacyjne, a na dzieci – bańki mydlane, trampolina i inne atrakcje, otwarte na przyływ młodzieżowej energii. Ponadto każdy mógł wziąć udział w loterii z wartościowymi nagrodami oraz przeróżnych zabawach i konkursach skierowanych do rodzin. W trakcie odpustu degusto-

wano dania przygotowane przez lokalne wspólnoty – kielbaski z grilla, rosół z kuchni polowej, warzywne salátky oraz rozmaite przekąski mięsne i z ryb.

Na święto do Podbrzezia zawiątał także mer rejonu wileńskiego – Robert Duchniewicz, dyrektor administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Władysław Kondratowicz, starosta frakcji AWPL-ZChR Waldemar Urban oraz radna Renata Sobieska. Goście

podziękowali organizatorom za piękną inicjatywę, która co roku przyciąga i jednoczy zarówno mieszkańców gminy, jak i całego rejonu wileńskiego. Według Urbana, święto było doskonale zorganizowane i zgromadziło ponad tysiąc osób. XIII Dziękczynny Odpust Parafialny został zorganizowany w intencji zakończenia drugiego etapu remontu kościoła oraz 540-lecia Podbrzezia.

Festyn został zorganizowany przez ks. Jarosława Spiridowicza, proboszcza parafii podbrzeskiej, gminę Podbrzezie, lokalne koła ZPL i AWPL-ZChR oraz Wspólnotę Lokalną Okolic Podbrzezie-Glinciszki.

Inf. wl.

Pierwsza wzmianka o Podbrzeziu w źródłach historycznych pochodzi z 1484 r., kiedy został wybudowany w tej miejscowości kościół. W 1503 r. została utworzona parafia. W XVI w. miejscowość nosiła nazwę „Berżų” („Brzożów”), a w 1613 r. została zaznaczona na mapie Wielkiego Księstwa Litewskiego przez Mikołaja Radziwiłła „Sierotkę”. Neogotycki kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Podbrzeziu został zbudowany w 1932 roku. Od 2013 r. Podbrzezie posiada własny herb.

W stolicy

12 pomysłów architektonicznych na nowe przedszkole

Nabierają tempa prace projektowe nowego przedszkola, które się będzie mieściło przy ul. Braškių w stołecznej dzielnicy Jeruzolimka. O sporządzenie projektu przedszkola ubiega się 12 firm, które wzięły udział w ogłoszonym przez spółkę „Vilniaus vystymo kompanija” konkursie architektonicznym.

W briefie konkursu architektonicznego na przedszkole zaproszono projektantów do opracowania propozycji architektoniczno-urbanistycznej przedszkola. Dwanaście grup autorów przedstawiło swoje wizje tego, jak powinno wyglądać nowoczesne i funkcjonalne przedszkole, spełniające potrzeby dzieci, przedszkola i społeczności dzielnicy Jeruzolimka. W najbliższym czasie odbędzie się proces oceny, po którym zostanie wybrany najlepszy pomysł, który się stanie podstawą nowego przedszkola. Otwarcie przedszkola planowane jest na 2028 rok.

Nowy budynek o wstępnie planowanej łącznej powierzchni 2 600 metrów kwadratowych będzie miał co najmniej 8 grup, nieformalne grupy zajęciowe, aula i sala sportowa, pokój relaksacyjny, gabinet sensoryczny, hol, pomieszczenie do przechowywania wózków i hulajnóg, aneks kuchenny, sala konferencyjna oraz gabinety i pokoje dla administracji, specja-

listów wsparcia edukacyjnego i personelu pomocniczego. Nowe przedszkole będzie mogło pomieścić co najmniej 140 dzieci. Do obsługi, administrowania i potrzeb edukacyjnych przedszkola przewidziano 45 pracowników.

„Architekci musieli stworzyć budynek o nowoczesnej architekturze, który pasowałby do otoczenia, za pomocą środków architektonicznych zachowywałby i podkreślałby istniejące ukształtowanie terenu i zielenie. Formułując zadanie ważne było, by projekt dawał dzieciom możliwość dorastania i edukacji w zdrowym i inspirującym środowisku” – powiedziała Laura Joffe, szefowa nadzorującej projekt spółki „Vilniaus vystymo kompanija”.

Projekty będą oceniane na podstawie następujących kryte-

riów: urbanistycznego, architektonicznego, spełniania potrzeb zleceniodawcy – Samorządu m. Wilna oraz ceny usług projektowania.

Pierwsza nagroda w konkursie wynosi 10 000 euro, druga – 8 000 euro, trzecia – 5 000 euro, czwarta – 3 000 euro. Zwycięzcy konkursu zostaną wybrani przez komisję ekspertów, w skład której wejdą główna architekt miasta Wilna i pięciu innych certyfikowanych architektów z doświadczeniem w projektowaniu budynków użyteczności publicznej. Lista zwycięzców zostanie ogłoszona w listopadzie 2024 roku.

Zdobywca pierwszej nagrody w konkursie zawrze trójstronną umowę o świadczenie usług z Samorządem m. Wilna i spółką „Vilniaus vystymo kompanija”.

Zaproszenie dla młodzieży do podjęcia wyzwania zrównoważonej mobilności

Wilno – Zielona Stolica Europy 2025 – we współpracy z międzynarodowymi ekspertami dąży do zmniejszenia poziomu motoryzacji w mieście. W dniach 17-18 października Samorząd m. Wilna wspólnie z organizacją „Eurocities” – siecią dużych miast europejskich – organizuje warsztaty „Next Generation Academy – Vilnius”, na które zaprasza młodych specjalistów, którzy zechcieliby przyczynić się do poszukiwania rozwiązań bardziej zrównoważonej mobilności w stolicy.

„Next Generation Academy” to skierowany do młodzieży program „Eurocities”. Zapewnia możliwość rozwoju osobistego i innowacyjnych rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju. W warsztatach mogą wziąć udział młodzi specjaliści w wieku do 30 lat z różnych środowisk i po różnych kierunkach studiów.

Chociaż w ciągu ostatnich siedmiu lat infrastruktura mobilności w Wilnie została rozbudowana – wybudowano ponad 100

km ścieżek rowerowych i rozszerzono sieć pasów A, poziom motoryzacji w Wilnie rośnie. „Eurocities” zaproponowało ten właśnie problem jako potencjalny temat do programu „Next Generation Academy”.

Zgodnie z Wileńską Strategią Zrównoważonej Mobilności do 2030 r. 70 proc. wszystkich podróży w mieście powinno odbywać się transportem publicznym, pieszo lub rowerem. By osiągnąć ten cel, do tej pory największą uwagę kierowano na rozwój infrastruktury rowerowej i transportu publicznego. Daje się jednak zauważyć, że w celu zmiany nawyków związanych z mobilnością i zachęcenia ludzi do poruszania się w bardziej zrównoważony sposób miasta coraz częściej stosują tzw. „miękkie środki” – promują chodzenie pieszo, jazdę na rowerze i transportem publicznym. W tym celu współpracują z organizacjami pozarządowymi, angażując mieszkańców do udziału w inicjatywach na rzecz zrównoważonej mobilności miejskiej, organizując

różnego rodzaju wydarzenia, wysyłając komunikaty itp.

Przedstawione uczestnikom warsztatów wyzwanie zachęca ich, by zasugerowali „miękkie środki”, które Samorząd m. Wilna mógłby wykorzystać, by przyspieszyć zmianę nawyków mobilności miejskiej w kierunku bardziej zrównoważonej mobilności.

Uczestnicy warsztatów będą współpracować z zagranicznymi i litewskimi ekspertami – Janet Sanz, była zastępczynią burmistrza Barcelony ds. planowania, mobilności i środowiska, Chris Brunlett z „Dutch Cycling Embassy”, Gintarė Janušaitienė, st. doradczynią w Ministerstwie Komunikacji Republiki Litewskiej oraz Kristiną Gaučė, ekspertką ds. planowania mobilności miejskiej.

Podczas dwóch dni warsztatów uczestnicy będą podróżować po Wilnie na rowerach, będą badać sytuację mobilności w Wilnie w grupach i opracowywać innowacyjne prototypy rozwiązań.

Na ścianie budynku szkoły – panorama stolicy

W 2018 roku malarka Silvija Drebigkaitė jedną ze ścian Progimnazjum Antakalnio w Wilnie ozdobiła stylizowanym urbanistycznym pejzażem wileńskiej starówki. Po śmierci artystki jej przyjaciel i kolega, malarz Vytautas Poška dokończył dzieło na innej ścianie szkoły.

Przed sześciu laty w ramach programu Samorządu m. Wilna „Kuriu Vilnių” („Tworzę Wilno”) zrealizowany został projekt Związku Plastyków Litewskich „Ściany Antokola”. Był to owoc współpracy malarzy Vytautasa Poška i Silviji Drebigkaitė oraz architekta Gediminas Sakalisa. Wówczas S. Drebigkaitė ozdobiła ścianę szkoły na Antokolu i nazwała swoją pracę „Obrazy i historia miasta Wilna”, natomiast V. Poška zrewitalizował opuszczony dom przy ul. P. Vileišio 14A.

S. Drebigkaitė zmarła przed 4 laty. Po śmierci swojej drogiej przyjaciółki V. Poška postanowił zrealizować pozostawiony przez nią szkic i ukończyć realizowany na ścianie szkoły projekt – tym razem z G. Sakalisem. Wraz z dyrektorem Progimnazjum Antakalnio w Wilnie Tomaszem Jankūnasem zgłosił projekt do programu „Kuriu Vilnių” („Tworzę Wilno”) i po otrzymaniu dofinansowania przystąpił do jego realizacji. „Teraz praca jest zakończona. Gdy spojrzemy na dwie pomalowane ściany, zobaczymy wszystkie uwiecznione w improwizowany sposób najsłynniejsze zabytki Wilna” – mówi Poška. Mówi, że chciał, by wszystkie namalowane obiekty architektoniczne i przyrod-

nicze były rozpoznawalne, zachowane więc zostały najbardziej charakterystyczne szczegóły. Ważne było dla niego również zachowanie jedności stylistycznej dzieła.

V. Poška nadał nieco bardziej realistyczny styl szkicowi S. Drebigkaitė dla drugiej ściany szkoły. Uściślając szczegóły architektoniczne, Poška skorzystał również z książki „Nedingęs Vilnius” historyka sztuki Vidasa Poškusa. Rozpoznać niektóre obiekty na szkicu pomógł artyście historyk sztuki Stasys Latonas.

Akcja sadzenie krzewów w Justyniszkach

Podwórko po podwórku, ulica po ulicy, dzielnica po dzielnicy stolica staje się coraz bardziej zielona i przytulna. Tej jesieni Samorząd m. Wilna zaprasza mieszkańców do wzięcia udziału w akcjach sadzenia krzewów aż w kilku lokalizacjach. Wielkie sadzenie odbędzie się 28 września w al. Šypsenų. Początek – o godz. 11.00. Miejsce spotkania – poblizu ul. Taikos 10.

Mniejsze akcje sadzenia odbędą się 21 września o godz. 11.00 w nowo

urządzanych przestrzeniach publicznych w Grzegorzewie w pobliżu kościoła pw. Ducha Świętego oraz w Nowej Wilejce – przy ul. Juodasis kelias 34. Specjaliści z przedsiębiorstw „Vilniaus miesto parkai” i „Stebulė” wyjaśnią, jak prawidłowo sadzić krzewy, by rosły i pozostawały zielone przez długi czas. W Justyniszkach – między blokami mieszkalnymi – przy al. Šypsenų zostanie posadzonych ponad 4 200 krzewów: tawuła brzoźolistna, pięciornik krzewiasty, śnieguliczka Doorenbosa i inne.

Uczestnicy proszeni są o zabranie ze sobą narzędzi pracy: rękawic, łopat i łopatek. Jeżeli osoba chętna udziału w akcji, nie ma akurat narzędzi, organizatorzy akcji zapewnią je. Po akcji na jej uczestników czeka poczęstunek, rozmowy towarzyskie, będzie można zrobić sobie zdjęcie z przyjaciółmi, sąsiadami i współpracownikami i od razu zrobić odbitkę zdjęcia.

W przyszłym roku Wilno będzie Zieloną Stolicą Europy i właśnie dlatego w Wilnie trwają akcje sadzenia roślin. Organizowana jest nie tylko wielka akcja sadzenia, ale też kilka mniejszych akcji – w Grzegorzewie i Justyniszkach.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 12 września	Piątek 13 września	Sobota 14 września	Niedziela 15 września	Poniedziałek 16 września	Wtorek 17 września	Środa 18 września
24°C	23°C	23°C	24°C	21°C	22°C	21°C
13°C	17°C	17°C	17°C	14°C	11°C	14°C
Księżyc:						
		1 KWADRA	PEŁNIA	OSTATNIA KWADRA	NÓW	

KALENDARZ CODZIENNY**Czwartek, 12 września****Najświętszego Imienia Maryi Panny**

Słońce: wsch. – 6.45, zach. – 19.42

Długość dnia – 12 godz. 55 min.

*Amadeusza, Gwidona, Marii***Piątek, 13 września**

Słońce: wsch. – 6.48, zach. – 19.39

Długość dnia – 12 godz. 51 min.

*Amata, Apolinarego, Aureliusza,**Filipa, Jana, Juliana, Marii***Sobota, 14 września****Podwyższenie Krzyża Świętego**

Słońce: wsch. – 6.50, zach. – 19.37

Długość dnia – 12 godz. 47 min.

*Alberta, Bernarda, Roksanę***Niedziela, 15 września****Matki Boskiej Bolesnej**

Słońce: wsch. – 6.52, zach. – 19.34

Długość dnia – 12 godz. 42 min.

*Albina, Emila, Jeremiasza, Józefa,**Marii, Nikodema***Poniedziałek, 16 września**

Słońce: wsch. – 6.53, zach. – 19.32

Długość dnia – 12 godz. 38 min.

*Cypriana, Edyty, Eufemii, Eugenii,**Innocentego, Kamili, Ludmiły,**Korneliusza***Wtorek, 17 września****Światowy Dzień Sybiraka**

Słońce: wsch. – 6.55, zach. – 19.29

Długość dnia – 12 godz. 33 min.

*Franciszka, Justyny, Roberta,**Zygmunta***Środa, 18 września**

Słońce: wsch. – 6.57, zach. – 19.26

Długość dnia – 12 godz. 29 min.

*Ariadny, Ireny, Irmę, Stanisława***12 WRZEŚNIA**

1683 – wielkie zwycięstwo wojsk polskich i cesarskich pod dowództwem Jana III Sobieskiego nad Turkami pod Wiedniem. W Polsce – Święto Wojsk Lądowych.

2013 – zmarł Ray Milton Dolby, amerykański inżynier elektronik, wynalazca systemu redukcji szumów i współwynalazca magnetycznego systemu zapisu obrazu (ur. 1933).

13 WRZEŚNIA

1573 – zmarł Piotr z Goniądza, początkowo ksiądz katolicki, następnie pastor, pisarz i teolog protestancki, autor pierwszych dzieł teologicznych i politycznych w języku polskim, w 1562 założyciel i przywódca braci polskich (ur. 1530).

14 WRZEŚNIA

1943 – został zabity przez Niemców kierownik żydowskiej policji w wileńskim getcie Jakub Gens, lekarz, nauczyciel, wojskowy (ur. 1903).

1973 – na Lotwie został utworzony Park Narodowy Gauja – pierwszy w tym kraju, największy w Krajach Bałtyckich.

1998 – uroczysta inauguracja działalności Wileńskiego Seminarium Duchownego pw. św. Józefa w budynku przy ul. Kalwaryjskiej.

15 WRZEŚNIA

1973 – Karol XVI Gustaw został królem Szwecji (po śmierci dziadka, króla Gustawa VI Adolfa).

– został zabity Victor Jara (właśc. Víctor Lidio Jara Martínez), chilijski bard, poeta, komunista (ur. 1932).

16 WRZEŚNIA

1998 – zmarł Andrzej Trzaskowski, kompozytor, pianista, dyrygent, publicysta i krytyk muzyczny, pionier jazzu w Polsce (ur. 1933).

– zmarł Aleksander Zguridi, radziecki reżyser i scenarzysta pochodzenia greckiego (*Biały Kiel, Rikki-Tikki-Tavi*), jeden z prekursorów filmu popularnonaukowego w ZSRR – *W głębinach morza* (1938), w 1968 twórca programu TV *W świecie zwierząt* (ur. 1904).**17 WRZEŚNIA**

1943 – w odwecie za wykonanie wyroku przez AK na funkcjonariuszu litewskiej Saugumy Marionie Padabasie Sauguma rozstrzelano grupę znanych przedstawicieli polskiej inteligencji Wilnie; m. in. zginął światowej sławy onkolog prof. Kazimierz Pelczar (ur. 1894).

1993 – ostatnie jednostki Północnej Grupy Wojsk Armii Rosyjskiej opuściły Polskę (stacjonowały od 1945).

18 WRZEŚNIA

1773 – delegacja Sejmu Rozbiorowego podpisała traktaty podziałowe z przedstawicielami trzech mocarstw.

1873 – urodził się Juozapas Skvireckas (Józef Skwircecki), litewski duchowny, w l. 1919-1926 bp pomocniczy żmudzki, potem pierwszy abp kowieński, tłumacz Biblii (zm. 1959).

1998 – została powołana Internetowa Korporacja ds. Nadawania Nazw i Numerów (ICANN).

WI. P.**** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA ******Rozpoczynamy świętowanie Europejskich Dni Dziedzictwa**

„Szlaki. Sieci. Połączenia” to hasło tegorocznych 32. Europejskich Dni Dziedzictwa, które rozpoczyna się już w ten weekend. Wystawy, koncerty, wycieczki i festyny, a także pokazy tradycyjnego rzemiosła czy rękodzieła zaplanowane zostały na terenie całej Polski. Wydarzenia będą się odbywały przez cały miesiąc, ze szczególnym uwzględnieniem dwóch weekendów września: 7-8 i 14-15.

Promujemy różnorodność regionalnego dziedzictwa i podkreślamy wspólne korzenie

Europejskie Dni Dziedzictwa (EDD) to projekt kulturalny, społeczny i edukacyjny, który co roku we wrześniu gromadzi tysiące uczestników w 48 krajach Europy. Jego celem jest promocja dziedzictwa kulturowego wśród lokalnych społeczności oraz podkreślenie wspólnych korzeni kultury europejskiej. Oprócz obcowania z zabytkami, czasami niedostępnymi na co dzień, EDD to również spotkania z depozytariuszami dziedzictwa niematerialnego i okazja do popularyzowania regionalnych tradycji i zwyczajów.

Tegoroczne hasło EDD „Szlaki. Sieci. Połączenia” bezpośrednio nawiązuje do zainicjowanego w 1987 r. projektu Szlaków Kultu-

rowych Rady Europy, do którego Polska dołączyła w 2017 r. Obecnie obejmuje on 47 tras, z których aż 17 przebiega przez nasz kraj – są to m.in. Szlak Hanzy, Szlak Wikingów, Szlak Dziedzictwa Żydowskiego, Via Regia, Szlak Europejskich Cmentarzy, Szlak Cysterski, Szlak Napoleona czy też Szlak Europejskich Ogrodów Historycznych.

Ogólnopolskim koordynatorem obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa jest Narodowy Instytut Dziedzictwa, który za pośrednictwem 16 koordynatorów regionalnych przygotowuje i upowszechnia ofertę wydarzeń.

Co nas czeka w ramach tegorocznej edycji?

W ramach tegorocznych EDD przygotowano wydarzenia skierowane do różnych grup wiekowych. Wiele z nich jest do-

stosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Atrakcje zaplanowano w dużych miastach, jak również w małych miejscowościach, co pozwala dostrzec różnorodność dziedzictwa kulturowego naszego kraju.

W programie EDD znalazły się prelekcje, wystawy i wykłady, m.in.:

w woj. zachodniopomorskim – wystawa z okazji 730-lecia przybycia Cystersów do Bierzwніка (14.09, godz. 11.00);

w woj. łódzkim – prezentacja projektu naukowego „Miasta satelickie Łodzi” połączona z wycieczką rowerową „Historyczny układ urbanistyczny Zduńskiej Woli” (14.09, godz. 15.00).

W ofercie wydarzeń EDD są też koncerty i spektakle w zabytkowych przestrzeniach, m.in.:

w woj. śląskim - występy chórow pn. „CZEŚĆ każdej PIEŚNI!” w różnych przestrzeniach Katowic (15.09, od godz. 10.30).

Dla tych, którzy chcą przenieść się w czasie, przygotowano rekonstrukcje i inscenizacje historyczne, m.in.:

w woj. podlaskim - Turniej Rycerski o Pierścień Księżnej Danuty nad Hańczą (14.09, od godz. 12.00).

Okazją do kontaktu z dziedzictwem niematerialnym będą pokazy tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła, m.in.:

w woj. mazowieckim - Królewski Festiwal Rzemiosł w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (14 - 15.09);

Miłośnikom kulinarium proponujemy biesiadę i festyny, na których będzie można spróbować regionalnych, tradycyjnych potraw, m.in.:

w woj. opolskim - Jarmark Ziemi Kluczborsko-Oleskiej pt. „Miodowo-mleczne smaki” (13.09, od godz. 9.00);

w woj. pomorskim – kiermasz pt. „CUD MIÓD. Posmakuj darów lata. Szlakiem kaszubskich smaków” w Lęborku (14 - 15.09);

w woj. małopolskim – plenerowy festiwal kultur lokalnych południowej Małopolski pt. „Święto Owoców” w Raciechowicach (15.09).

ŚMIECH NA ZDROWIE

Co to jest:

- Czarne tłuste i pod jajami?
- Patelnia.

Do sklepu wchodzi policjant i mówi:

- Poproszę episkopat.
- Chyba epidiaskop?
- Proszę pani, to ja podejmuje diecezje!
- Chyba decyzje?
- No tak... Wie pani, nigdy nie byłem w szkole prymasem...

Spotyka się dwóch kumpli, jeden mówi:

- Ostatnio na wakacjach byłem w Norwegii.
- Wow! Widziałeś fiordy?
- Stary - fiordy to mi z ręki jadły.

- Kochanie co byś zrobiła, gdybym wygrał w lotto?

- Wzięłabym połowę i cię zostawiła!
- OK, trafiłem trojkę, masz tu 8 złotych i do widzenia!!

Kopalnia. Do szatni wpada dyrektor:

- Kto wczoraj pił?! - pyta. Grobowa cisza, w pewnej chwili Janek mówi:

- Ja piłem.
- To się zbieraj, idziemy na klina. A reszta do roboty!

Deszcz meteorytów.

Obserwują zięć i teściowa.

- Zięć pomyślał życzenie ...
- ... Teściowa nie zdążyła ...

Bardzo pobożny człowiek co niedziele chodząc do kościoła rzucał 10 zł żebrakowi.

Pewnego razu rzuca tylko 5zł. Żebrak na to:

- Co się stało? Dlaczego tylko piątka? Stracił pan pracę?
- Nie, wysłałem syna na studia.

- No, wszystko fajnie, ale dlaczego moim kosztem?

Z gabinetu dentystycznego wypada pacjent.

- Jak było? - pyta żona.
- Dwa wyrwał.
- Przecież tylko jeden cię bolal.
- Nie miał wydać.

Facet grzebie coś przy kontakcie czy innych tam kabelkach, woła żonę:

- Jadzka, придержи mi ty ten kabelk.
- Żona bierze kabelk i pyta:
- No i co?
- Nic..
- Widac faza jest w drugim...

Test na to, kto jest lepszym przyjacielem: żona czy pies?

Zamknij oboje w bagażniku, po godzinie otwórz i zobacz, kto się będzie cieszył że Cię znowu widzi.

9 771648 531003